

Nytt felles klimaprojekt om klimaforhandlingene

Forskere fra CICERO Senter for klimaforskning og Fridtjof Nansens Institutt skal i et nytt NORKLIMA-prosjekt kartlegge bakgrunnen for og konsekvenser av endringer i klimapolitikken til Kina, USA og EU.

STEINAR ANDRESEN
Seniorforsker,
Fridtjof Nansens Institutt
(steinar.andresen@fni.no)

«De siste par årene har det vært betydelige endringer i Kina, EU og USAs klimapolitikk.»

CICERO Senter for klimaforskning og Fridtjof Nansens Institutt har hatt en rekke felles forskningsprosjekter opp gjennom årene. I perioden 2009 til 2011 støttes nå prosjektet «Conditions for change in international climate policy: The role of China, the US and the EU».

De viktigste aktørene

USA, Kina og EU vil være de viktigste aktørene for utformingen av en ny klimaavtale. Om man skal få til en mer effektiv avtale enn Kyoto-protokollen, må USA og EU i fellesskap drive prosessen framover, og det er også nødvendig å få med Kina.

Disse betingelsene har så langt ikke blitt oppfylt fordi de har valgt svært ulike strategier. EU har vært pådriveren for å bygge videre på Kyoto-protokollen, men med sterkere forpliktelser. Bush-administrasjonen har sagt nei til dette og har i stedet brukt politisk energi på å etablere samarbeidsordninger utenfor FN. Det som kjennetegner disse, er at antallet medlemmer er svært begrenset og det er en hovedvekt på teknologi og frivillighet. Kina har lagt mest vekt på det såkalte FN-sporet, men nekter å påta seg forpliktelser – og er også med i samarbeidet utenfor FN.

Betydelige endringer

De siste par årene har det imidlertid vært betydelige endringer i Kina, EU og USAs klimapolitikk. Prosjektet «Conditions for change in international climate policy: The role of China, the US and the EU» vil kartlegge bakgrunnen for og konsekvenser av disse endringene og studere hvilke implikasjoner det har for den videre forhandlingsprosessen.

Mens det har vært liten endring i den amerikanske administrasjonens politikk, har det vært desto større endringer i Kongressen, på delstatsnivå og i store deler av industrien. Sterke krefter her ønsker nå bindende målsettinger og en tilnærming som omfatter kvotehandel. Denne utviklingen forsterkes ved at president Obama også ønsker en langt mer ambisiøs klimapolitikk enn sin forgjenger.

Kina har inntil nylig ikke hatt noen spesifikk hjemlig klimapolitikk, men det er nå truffet en rekke tiltak som signaliserer langt mer vekt på dette spørsmålet. Det skyldes blant annet at landet har erfart klimaendringenes negative konsekvenser. EU har lenge framstått som en pådriver i klimaforhandlingene, men har ikke vært like god når det gjelder gjennomføring. Vi ser imidlertid nå tegn til endring på dette området.

Mykt alternativ til ny avtale

Disse endringene betyr ikke at den forestående prosess blir enkel. På grunn av den korte tiden fram til Klimakonvensjonens partsmøte i København (COP 15) tror vi ikke mye vil komme ut av det møtet.

USA vil trolig ikke ha mulighet til å få på plass noen ny hjemlig klimapolitikk i tide. Den nye presidenten har trolig lært fra Clinton-administrasjonen at det er liten grunn til å gå inn i en ny ambisiøs internasjonal klimaavtale før den hjemlige prosess er avklart. Det er derfor grunn til å tro at de virkelige forhandlinger om en ny klimaavtale først starter etter COP 15.

All den stund det tok sju år før Kyoto-protokollen trådte i kraft, skal det mye til for at man har en ny virksom avtale når Kyoto-protokollen går ut. Dette kan tale for at man viderefører noen av de mer eksklusive «soft law»-tilnærminger hvor USA har ledet an. De kan framstå som en «motor» til FN-sporet og ikke et alternativ, nå som president Bush har fratrudd.